

УДК 811.111'25:340.13

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/86-1-38>

Євген ДОЛИНСЬКИЙ,

orcid.org/0000-0003-4074-4648

*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри германської філології та перекладознавства
Хмельницького національного університету
(Хмельницький, Україна) dolynskiy@ukr.net*

Роман ЖЕЛЕЗНЯКОВ,

orcid.org/0009-0004-8069-2496

*магістрант кафедри германської філології та перекладознавства
Хмельницького національного університету
(Хмельницький, Україна) zheleznyakovroman9@gmail.com*

ЕКВІВАЛЕНТНІСТЬ У ПЕРЕКЛАДІ АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТІВ МІЖНАРОДНИХ ТУРИСТИЧНИХ ДОГОВОРІВ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

У статті розглядаються проблеми досягнення еквівалентності при перекладі англomовних текстів міжнародних туристичних договорів українською мовою та пропонуються шляхи їх вирішення. Зазначено, що еквівалентність перекладу міжнародно-правових документів є критично важливою для забезпечення однакового розуміння і правового ефекту оригінального тексту в іншій мовній культурі. Окреслено основні труднощі, з якими стикаються перекладачі: лінгвістичні розбіжності між англійською та українською мовами, відсутність прямих відповідників юридичних термінів через відмінності між правовими системами, наявність культурно-специфічних концептів, а також необхідність збереження стилістичної та семантичної точності. Через різницю між системами права багато правничих понять не мають повного еквівалента, що унеможливорює буквальный переклад. Встановлено, що недостатня еквівалентність або неадекватний переклад міжнародних договорів можуть призвести до юридичних помилок та розбіжностей у правозастосуванні. Саме тому перекладач повинен прагнути максимально точно передати зміст оригіналу з урахуванням функції тексту (Гринько, 2023: 158). У статті проаналізовано сучасні підходи в теорії перекладу, які пропонують вирішення зазначених проблем, зокрема функціонально-комунікативний підхід, що передбачає орієнтацію на цільовий текст та реципієнта. Запропоновано практичні рекомендації для перекладачів, які включають використання функціональної еквівалентності для збереження правового ефекту, застосування різних перекладацьких трансформацій (калькування, описовий переклад, транспозиція тощо) залежно від контексту, звернення до глосаріїв і паралельних текстів, а також залучення фахівців-юристів до перевірки перекладу. Зроблено висновок, що досягнення еквівалентності у перекладі англomовних текстів міжнародних туристичних договорів можливе за умови поєднання теоретичних підходів з ретельним аналізом правових систем і контексту, що забезпечує адекватність і достовірність перекладу.

Ключові слова: еквівалентність перекладу, міжнародні туристичні договори, юридичний переклад, функціональна еквівалентність, перекладацькі стратегії.

Ievgen DOLYNSKIY,

orcid.org/0000-0003-4074-4648

*Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Professor at the Department of Germanic Philology and Translation Studies
Khmelnitskyi National University
(Khmelnitskyi, Ukraine) dolynskiy@ukr.net*

Roman ZHELEZNIYAKOV,

orcid.org/0009-0004-8069-2496

*Master's student at the Department of Germanic Philology and Translation Studies
Khmelnitskyi National University
(Khmelnitskyi, Ukraine) zheleznyakovroman9@gmail.com*

EQUIVALENCE IN THE TRANSLATION OF ENGLISH-LANGUAGE INTERNATIONAL TOURISM AGREEMENTS: PROBLEMS AND SOLUTIONS

The article examines the challenges of achieving equivalence in the translation of English-language international tourism agreements into Ukrainian and suggests possible solutions. It emphasizes that translation equivalence of international legal documents is critically important to ensure consistent understanding and legal effect of the original text in a different

linguistic and cultural context. The main difficulties faced by translators are outlined: linguistic differences between English and Ukrainian, the lack of direct equivalents for legal terms due to discrepancies between legal systems, the presence of culturally specific concepts, and the need to maintain stylistic and semantic accuracy. Due to differences between legal systems, many legal concepts lack full equivalents, making literal translation impossible. It has been established that insufficient equivalence or inadequate translation of international agreements can lead to legal errors and inconsistencies in law enforcement. Therefore, the translator must strive to convey the original meaning as accurately as possible, taking into account the function of the text (Hrynyk, 2023: 158). The article analyzes modern approaches in translation theory that offer solutions to the aforementioned problems, particularly the functional-communicative approach, which emphasizes a focus on the target text and its recipient. Practical recommendations for translators are proposed, including the use of functional equivalence to preserve legal effect, the application of various translation techniques (such as calque, descriptive translation, transposition, etc.) depending on the context, consultation of glossaries and parallel texts, and the involvement of legal experts to review the translation. It is concluded that achieving equivalence in the translation of English-language international tourism agreements is possible through a combination of theoretical approaches and thorough analysis of legal systems and context, which ensures the adequacy and reliability of the translation.

Key words: translation equivalence, international tourism agreements, legal translation, functional equivalence, translation strategies.

Постановка проблеми. Центральним поняттям перекладознавства, від якого залежить якість перекладу міжнародних договорів, є поняття еквівалентності – тобто максимально можливого рівня відповідності перекладу оригіналу. Еквівалентність в перекладі визначає, чи буде текст перекладу справляти такий самий вплив і мати такий самий смисл для цільового читача, як і оригінал для носія вихідної мови. У випадку міжнародних конвенцій та договорів еквівалентність означає, що перекладений текст повинен забезпечувати той самий юридичний ефект, що й оригінальний документ, зберігаючи юридично значущі елементи.

Проте досягнення повної еквівалентності є складним завданням. Актуальність цієї проблеми зумовлена також практичними наслідками. Помилки чи неточності у перекладі міжнародних англomовних текстів туристичних договорів можуть призвести до різночитань і спорів між сторонами, фінансових втрат або навіть судових позовів (Авершина та Семенець, 2024: 77). Наприклад, невдалий переклад юридичного терміна в міжнародному договорі може змінити обсяг зобов'язань сторони за договорами. Тому питання забезпечення еквівалентності при перекладі таких текстів є надзвичайно важливим для міжнародного права і практики дипломатичних відносин. Проблема полягає в тому, як досягти максимальної змістовної і функціональної відповідності, уникаючи при цьому спотворення змісту або стилю оригіналу.

Аналіз досліджень. Поняття еквівалентності є одним з ключових у теорії перекладу з середини ХХ ст. Р. Якобсон одним із перших звернув увагу на феномен «еквівалентності у відмінності», підкресливши, що повний переклад без втрати змісту можливий лише за умови належного переосмислення повідомлення іншою мовою. У подальших працях перекладознавців це поняття розвивалося і уточнювалося. Класичні дослідники запропонували розрізняти формальну та динамічну екві-

валентність. Формальна еквівалентність орієнтована на збереження структури і змісту оригіналу, тоді як динамічна (функціональна) – на досягнення рівноцінного впливу на реципієнта (Рябокін та Шатковська, 2020: 206).

Пізніші теорії перекладу відійшли від суто лінгвістичного трактування еквівалентності до більш прагматичного. Як зазначають Н. Антонюк та М. Возна, в останні десятиріччя поняття еквівалентності змістилося від буквального відтворення тексту до прагматико-семантичного підходу, який враховує комунікативну ситуацію (Антонюк та Возна, 2012: 146).

Згідно з І. Авершина та О. Семенець, еквівалентність слід розглядати на різних рівнях – від рівня слова до тексту та прагматичного рівня, залежно від того, що є метою перекладача (Авершина та Семенець, 2024: 75).

У сфері юридичного перекладу проблематика еквівалентності досліджувалася багатьма вченими. Зарубіжні дослідники підкреслювали, що при перекладі права необхідно враховувати правничу семантику термінів обох мов і забезпечувати однакову юридичну силу тексту. Л. Білозерська, Н. Возненко акцентували, що пошук еквівалентності в правничому перекладі є однаково складним завданням і для перекладача, і для юриста, адже потребує глибокого розуміння обох правових систем (Білозерська, 2010: 115).

Вітчизняні науковці також внесли вагомий вклад: В. Карабан досліджував методи відтворення англійських юридичних реалій українською мовою, Л. Черноватий та І. Корунець розглядали питання адекватності перекладу та підготовки перекладачів-юристів (Черноватий та Карабан, 2006: 230).

Останні роботи приділяють увагу саме крос-системному характеру юридичного перекладу. Зокрема, сучасне дослідження І. Авершиної та О. Семенець присвячене питанням еквівалент-

ності при перекладі між відмінними правовими системами. Автори відзначають, що еквівалентність перекладу слід оцінювати з точки зору мети і функції перекладу, що забезпечує максимально адекватне відтворення правового контексту (Авершина та Семенець, 2024: 178). Інші дослідники зазначають, що еквівалентність у правничому перекладі слід розглядати як динамічну категорію, яка визначається не тільки відповідністю тексту, а й реальним впливом перекладу на юридичну практику (Бондарчук та Бороліс, 2021: 86).

Мета статті. Метою статті є проаналізувати основні проблеми забезпечення еквівалентності при перекладі англomовних текстів міжнародних туристичних конвенцій українською мовою та окреслити шляхи їх вирішення.

Для досягнення цієї мети передбачено вирішити такі завдання: визначити чинники, що ускладнюють еквівалентність перекладу міжнародно-правових документів; узагальнити досвід попередніх досліджень з цієї тематики; запропонувати ефективні підходи та стратегії, здатні забезпечити адекватний рівень еквівалентності перекладу міжнародних туристичних документів з урахуванням комунікативної мети тексту.

Виклад основного матеріалу. Аналізуючи процес перекладу англomовних конвенцій, можна виділити кілька ключових проблем, що перешкоджають досягненню еквівалентності. По-перше, це відсутність прямих відповідників для багатьох юридичних термінів та понять. Англійська правова мова містить терміни, сформовані в контексті загального права (*common law*), які не завжди мають аналог у правовій системі України. Наприклад, такі поняття як «*equity*» (у значенні системи права справедливості) або «*consideration*» (доктрина зустрічного задоволення в контрактах) не мають точного відповідника в українському праві.

По-друге, проблемою є багатозначність та контекстуальна залежність правничих термінів. Англійські юридичні тексти нерідко містять терміни, значення яких змінюється залежно від контексту або галузі права. Слово «*shall*», наприклад, у мові міжнародних договорів використовується для позначення імперативного характеру зобов'язань (еквівалент «повинен, зобов'язаний»), тоді як його буквальный переклад «повинен» у різних контекстах української мови може сприйматися як опис можливості чи вірогідності.

По-третє, істотні труднощі виникають через відмінності у синтаксисі та стилі правових текстів англійською та українською. Англійські міжнародні документи часто характеризуються довгими складнопідрядними реченнями, громіздкими

конструкціями з множинними відкладеними зворотами, пасивними формами. Буквальний копіюючий переклад таких структур українською призводить до важкого для сприйняття тексту, іноді двозначного. Наприклад, типове для англійських договорів речення з кількома умовними та вставними конструкціями необхідно розбивати на кілька речень в перекладі, зберігаючи при цьому логічні зв'язки (Карабан, 2002: 250).

По-четверте, перекладач повинен враховувати культурно-специфічні реалії та правові концепти, присутні в міжнародних конвенціях. Багато угод містять відсилання до інститутів права, адміністративних структур або соціальних явищ, характерних для англomовних країн. Наприклад, у тексті конвенції може згадуватися «*ombudsman*» – інститут, притаманний скандинавській та англосаксонській традиції. В українському контексті найближчим поняттям є «уповноважений з прав людини», але воно не повністю тотожне за функціями.

По-п'яте, окремо варто згадати проблему термінологічної стандартизації. Міжнародні конвенції часто розробляються багатонаціональними групами і можуть існувати в офіційних перекладах кількома мовами (ООН, Рада Європи – шість і більше офіційних мов). Українська мова не завжди входить до числа мов оригіналу договору, тож український переклад зазвичай виконується вже на етапі імплементації конвенції в національне законодавство. При цьому виникає питання: чи існують усталені українські відповідники для ключових термінів (Долинська та Шоробура, 2024).

На практичному рівні проблеми перекладу англomовних текстів міжнародних туристичних договорів висвітлювалися через аналіз конкретних документів. Так, дослідники звертали увагу на переклад багатомовних договорів, де офіційні тексти існують кількома мовами. Аналіз показує, що навіть за наявності автентичних текстів різними мовами виникають розбіжності у тлумаченні окремих положень, що пов'язано з труднощами забезпечення повної еквівалентності (Дребот та Бабікова, 2021: 86).

У межах практичного дослідження було проаналізовано низку англomовних міжнародних туристичних договорів, зокрема положення Конвенції про відповідальність туроператорів (*Tour Operators' Liability Convention*) та Конвенції про туристичні послуги (*Convention on Travel Services*). Основну увагу приділено виявленню проблем еквівалентності в офіційних українських перекладах та спробам запропонувати відповідні шляхи їх вирішення.

1. Лексична еквівалентність. Оригінал: «Package travel» includes transport, accommodation and other tourist services not ancillary to transport or accommodation. Офіційний переклад: «Комплексне туристичне обслуговування» включає транспорт, проживання та інші туристичні послуги, не пов'язані з транспортом або проживанням. Аналіз: термін «package travel» має конкретне юридичне значення у європейському законодавстві і перекладається як «туристичний пакет» або «пакет подорожей». Вживання «комплексне туристичне обслуговування» може викликати непорозуміння через ширше тлумачення поняття. Рекомендований варіант: «Туристичний пакет» включає транспорт, проживання та інші туристичні послуги, що не є допоміжними до транспорту або проживання.

2. Структурна еквівалентність. Оригінал: The organizer shall be liable for the performance of the travel services included in the contract. Переклад: «Організатор несе відповідальність за виконання туристичних послуг, включених до договору». Аналіз: Фраза «shall be liable for the performance» у правовому контексті передбачає не просто обов'язок, а юридичну відповідальність. Український варіант не завжди передає нюанс можливої компенсації або правових наслідків. Рекомендований варіант: «Організатор несе юридичну відповідальність за належне виконання туристичних послуг, передбачених договором» (Литвин, 2022).

3. Культурно-реалійна еквівалентність. Оригінал: The traveler is entitled to contact a complaints board if the issue is not resolved by the tour operator. Переклад: «Мандрівник має право звернутися до ради з розгляду скарг, якщо проблема не вирішується туроператором». Аналіз: В Україні немає безпосереднього аналога complaints board, тому дослівний переклад може бути незрозумілим. Потрібна адаптація з урахуванням українських реалій (наприклад, звернення до Держпродспоживслужби чи суду). Рекомендований варіант: «У разі нерозв'язання проблеми туроператором мандрівник має право звернутися до відповідного органу з розгляду споживчих скарг».

4. Синтаксична еквівалентність. Приклад з перекладу Гаазької декларації з туризму 1989 р. Оригінал: In case of force majeure, neither party shall be held liable for failure to perform its obligations under this agreement. Переклад: «У разі форс-мажору жодна зі сторін не несе відповідальності за невиконання своїх зобов'язань за цим договором». Аналіз: На перший погляд переклад є точним, однак фраза «shall be held liable» в англійській юридичній мові означає «позбавлення юридичної відповідальності». Українське

«не несе відповідальності» може бути сприйняте неоднозначно, особливо у правових суперечках. Крім того, термін «форс-мажор» вимагає уточнення відповідно до українського законодавства. Рекомендований варіант: «У разі обставин непереборної сили жодна зі сторін не підлягає притягненню до юридичної відповідальності за невиконання зобов'язань, передбачених цим договором» (Долинська та Шоробура, 2023: 58).

В результаті наукових досліджень, визначено шляхи вирішення виявлених проблем: 1) Використання двомовних термінологічних глосаріїв, адаптованих до контексту туристичного права. 2) Рецензування перекладів фахівцями з міжнародного права і перекладачами, спеціалізованими у туристичній сфері. 3) Розробка уніфікованих рекомендацій для перекладу стандартних юридичних формулювань в угодах і договорах. 4) Застосування порівняльного аналізу з європейськими нормативно-правовими актами, які часто є джерелами оригінальних текстів (Рябокін та Шатковська, 2020: 207).

В результаті дослідження визначено типові проблеми еквівалентності. Лексична еквівалентність: типова помилка – це широке тлумачення терміна. Наприклад: package travel → комплексне туристичне обслуговування. Пропоноване рішення: Використовувати термін «туристичний пакет».

Структурна еквівалентність: типова помилка – це втрата юридичного значення формулювання. Наприклад: shall be liable → несе відповідальність. Пропоноване рішення: додати юридичну або цивільно-правову відповідальність.

Культурна еквівалентність: типова помилка – це буквальный переклад без адаптації до національного контексту. Наприклад: complaints board → рада з розгляду скарг. Пропоноване рішення: адаптація до відповідного українського органу.

Синтаксична еквівалентність: типова помилка – це втрата логічної структури речення. Наприклад: force majeure clause перекладено без юридичної чіткості. Пропоноване рішення: уточнювати юридичну термінологію згідно із законодавством України (Білозерська та Возненко, 2010: 123).

Висновки. Таким чином, огляд літератури свідчить, що проблема еквівалентності у перекладі юридичних текстів, зокрема міжнародних конвенцій, є добре усвідомленою в науковому середовищі. Накопичено значний теоретичний багаж щодо типів еквівалентності, стратегій досягнення еквівалентності та особливостей юридичного перекладу. Це створює підґрунтя для вироблення практичних рекомендацій, що і становить одну з цілей даної статті.

Основні проблеми еквівалентності – різночитання термінів, відсутність відповідників, синтаксичні і стилістичні невідповідності – можуть бути успішно вирішені шляхом застосування апробованих стратегій. Зокрема, функціонально-комунікативний підхід у поєднанні з перекладацькими трансформаціями (калькування, опис, модуляція тощо) дозволяє адаптувати текст до українських реалій без втрати змісту. Якісний переклад міжнародних туристичних договорів можливий на основі поєднання теоретичних знань з перекладознавства і практичних навичок юридичного письма. Забезпечення еквівалентності вимагає від перекладача ретельності, уваги до деталей та міжкультурної компетентності.

Виконання зазначених рекомендацій – орієнтація на функціональний результат, стандартизація термінології, багаторівневий контроль якості – сприятиме створенню перекладів, що повністю відповідають оригіналу за змістом і призначенням.

Рекомендації до подальших досліджень і практики. Провести анкетування або інтерв'ю з практикуючими перекладачами та юристами, які працюють у сфері туристичного права. Створити електронний корпус аутентичних перекладів туристичних договорів з доступом для дослідників і фахівців. Запровадити семінари для перекладачів-юристів, присвячені вузькоспеціалізованій лексиці міжнародних угод у сфері туризму.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авершина І. В., Семенець О. С. Питання еквівалентності в крос-системному юридичному перекладі. Вчені записки ТНУ ім. В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. 2024. Т. 35(74), № 6(1). С. 74–80. DOI: <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2024.6/13>
2. Антонюк Н. М., Возна М. О. Англо-українська еквівалентність при підготовці перекладачів. Вісник Академії адвокатури України. 2012. Число 2. С. 145–149. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vaau_2012_2_21
3. Білозерська Л. П., Возненко Н. В., Радецька С. В. Термінологія та переклад : навчальний посібник. Вінниця : Нова книга, 2010. 232 с.
4. Бондарчук Ю. А., Бороліс І. І., Вишневецька М. О. Англо-український словник юридичних термінів : навч. посіб. Київ : КНУТД, 2021. 256 с. ISBN 978-617-7506-93-4
5. Гринько О., Безпалова К. До проблеми перекладу складних за структурою юридичних термінів. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 69, том 1, 2023. С. 156–160.
6. Долинська О. О., Шоробура І. М., Біницька О. П. Міжнародні договори та взаємовідносини у розвитку туризму. Економіка та суспільство, (62), 2024. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-30>
7. Долинська О., Шоробура І., Біницька О. Інновації в туризмі. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Географія. Тернопіль : Тайп, 2023. № 2 (55). С. 58–64. DOI: <https://doi.org/10.25128/2519-4577.23.2.7>
8. Дребот О. І., Бабікова К. О. Організаційно-економічний механізм розвитку рекреаційного туризму в контексті Євроінтеграції. Агроєкологічний журнал. 2021. № 2. С. 78–86. DOI: <https://doi.org/10.33730/2077-4893.2.2021.234461>
9. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця : Нова книга, 2002. 576 с.
10. Литвин О. Міжнародний туризм в сучасних умовах кризи і соціально-економічних потрясінь. Економіка та суспільство. 2022. № 40. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-17>
11. Рябокін, Н. О., Шатковська, Д. М. Особливості відтворення англомовних юридичних термінів в українських перекладах. Нова філологія. 2(80), (2020). С. 205–209. DOI: <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2020-80-2-31>
12. Черноватий Л. М., Карабан В. І., Іванко Ю. П., Ліпко І. П. Переклад англомовної юридичної літератури: навчальний посібник. 3-є видання, виправлене і доповнене. Вінниця: Нова Книга, 2006. 656 с.

REFERENCES

1. Avershyna I., Semenets O. (2024) Pytannia ekvivalentnosti v kros-systemnomu yurydychnomu pereklyadi. [Issues of Equivalence in Cross-System Legal Translation] Vcheni zapysky TNU im. V. I. Vernadskoho. Seriya: Filolohiia. Zhurnalistyka. 35(74), №. 6(1). 74–80. DOI <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2024.6/13> [in Ukrainian].
2. Antoniuk N. M., Vozna M. O. (2012) Anhlo-ukrainska ekvivalentnist pry pidhotovtsi perekkladachiv. [English-Ukrainian Equivalence in Translator Training] Visnyk Akademii advokatury Ukrainy. Chyslo 2. 145–149. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vaau_2012_2_21 [in Ukrainian].
3. Bilozerska L. P., Voznenko N. V., Radetska S. V. (2010) Terminolohiia ta pereklad: navchalnyi posibnyk. [Terminology and Translation: a text book] Vinnytsia : Nova Knyha. 232. [in Ukrainian].
4. Bondarchuk Yu. A., Borolis I. I., Vyshnevskya M. O. (2021) Anhlo-ukrainskyi slovyk yurydychnykh terminiv : navch. posib. [English-Ukrainian Dictionary of Legal Terms: A Textbook] Kyiv : KNUVD. 256. ISBN 978-617-7506-93-4 [in Ukrainian].
5. Hryenko O., Bezpalova K. (2023) Do problemy perekladu skladnykh za strukturoiu yurydychnykh terminiv. [On the Problem of Translating Structurally Complex Legal Terms] Aktualni pytannia humanitarnykh nauk. Vyp. 69, tom 1. 156–160. [in Ukrainian].

6. Dolynska O. O., Shorobura I. M., Binytska O. P. (2024) Mizhnarodni dohovory ta vzaïmovïdnosyny u rozvytku turyzmu. [International agreements and relations in the development of tourism]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (62). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-30> [in Ukrainian].
7. Dolynska O., Shorobura I., Binytska O. (2023) Innovatsii v turyzmi. [Innovations in Tourism] *Naukovi zapysky Ternopil'skoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Ser. Heohrafiia*. Ternopil : Taip. № 2 (55). 58–64. DOI:<https://doi.org/10.25128/2519-4577.23.2.7> [in Ukrainian].
8. Drebot O. I., Babikova K. O. (2021) Orhanizatsiino-ekonomichnyi mekhanizm rozvytku rekreatsiinoho turyzmu v konteksti Yevrointehratsii. *Ahroekolohichnyi zhurnal*. [Organizational and Economic Mechanism for the Development of Recreational Tourism in the Context of European Integration] *Ahroekolohichnyi zhurnal*. № 2. 78–86. URL:<https://doi.org/10.33730/2077-4893.2.2021.234461> [in Ukrainian]
9. Karaban V. I. (2002) Pereklad anhliiskoi naukovoï i tekhnichnoi literatury. Hramatychni trudnoshchi, leksychni, terminolohichni ta zhanrovo-stylistychni problem. [Translation of English scientific and technical literature. Grammatical issues, lexical, terminological and genre-stylistic problems] *Vinnytsia : Nova Knyha*. 576. [in Ukrainian].
10. Lytvyn O. (2022) Mizhnarodnyi turyzm v suchasnykh umovakh kryzy i sotsialno-ekonomichnykh potriasin. [International Tourism in the Current Conditions of Crisis and Socio-Economic Turmoil] *Ekonomika ta suspilstvo*. 2022. № 40. [in Ukrainian].
11. Riabokin N. O., Shatkovska D. M. (2020) Osoblyvosti vidtvorennia anhlo-movnykh yurydychnykh terminiv v ukrainskykh perekladakh. [Peculiarities of Rendering English-Language Legal Terms in Ukrainian Translations] *Nova filolohiia*. 2(80). 205–209. <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2020-80-2-31> [in Ukrainian].
12. Chernovaty L. M., Karaban V. I., Ivanko J. P., Lipko I. P. (2006) Pereklad anhlo-movnoi yurydychnoi literatury. [Translation of English law literature] *Navchalnyi posibnyk*. 3–ie vydannia, vypravlene i dopovnene. Vinnytsia: Nova Knyha. 656. [in Ukrainian].